

KOZ AMC Nieuwsbrief nr. 6, maart 2011

Inhoudsopgave

▪ Idea Factory 31 maart 2011	blz. 1
▪ Congres NPO	blz. 1
▪ De 5 ^e ronde	blz. 2
▪ EDA in Amsterdam	blz. 2
▪ Cursus POH-ers van start	blz. 2
▪ www.effectieveouderenzorg.nl	blz. 2
▪ Voortgang FIT	blz. 2
▪ Voortgang TZB	blz. 3
▪ Voortgang Passen en Meten	blz. 3
▪ Voortgang Oudere Migranten	blz. 3
▪ Voortgang Zorg voor je ouders 3	blz. 3
▪ Voortgang ICOVE	blz. 3
▪ Voortgang EigenKrachtWijzer Almere	blz. 4
▪ Vertaling MDS	blz. 4
▪ Symbol in de media	blz. 4
▪ Nieuws van de partners	blz. 5

Idea Factory 31 maart 2011

In het kader van het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) heeft het AMC in 2008 de opdracht gekregen om partners bijeen te brengen om met elkaar een groot geriatrie netwerk op te zetten met als doel de zorg voor kwetsbare ouderen structureel en aantoonbaar te verbeteren. Dit heeft allereerst geresulteerd in de Kring Ouderen Zorg AMC en partners (KOZ), bij velen van u bekend. Inmiddels zijn er ruim tien projecten gehonoreerd en zijn tal van activiteiten gestart. De evaluatie van het netwerk die in het najaar gehouden is, liet zien dat veel partners graag lokaal, op stad(sdeel) aan de slag willen met een regionaal geriatrie netwerk. Dit is ook de kern geworden van het plan voor de 5^e ronde: concrete projectondersteuning om de geriatrie netwerken het komende jaar te helpen op te starten dan wel door te starten.

Om nu al aan deze wens tegemoet te komen en de geriatrie netwerken (in oprichting) in Amsterdamse stadsdelen, in Flevoland en in Noord-Holland te ondersteunen dan wel een vliegende start te laten

maken zal op 31 maart 2011 een eerste aanzet daartoe worden gegeven.

Diverse partners en/of regionale partijen worden thans uitgenodigd om met elkaar aan tafel op 31 maart gezamenlijk een team te vormen dat een regionaal geriatrie netwerk vertegenwoordigt. Het team wordt uitgedaagd in korte tijd verschillende plannen ter verbetering van de integrale ouderenzorg te schrijven. Deze worden vervolgens door een zeer deskundige jury beoordeeld. Het beste plan wint! De prijs zal bestaan uit daadwerkelijke projectondersteuning bij het verder uitwerken van dit plan. Wij nodigen u van harte uit deze uitdaging aan te gaan en aanwezig te zijn op 31 maart in het AMC. Meer informatie en een aanmeldingsformulier vindt u op www.kozamc.nl. Inschrijven is mogelijk tot 15 maart a.s.

Congres NPO

Het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) presenteert op 14 juni 2011 haar tussentijdse resultaten op het gebied van de zorg voor kwetsbare ouderen. Met vereende krachten is de afgelopen drie jaar gewerkt aan een samenhangend zorg- en ondersteuningsaanbod dat beter is afgestemd op de individuele behoeften van ouderen.

Wat hebben deze inspanningen tot nog toe opgeleverd? Waar stond het NPO toen, waar staat het programma nu en wat zijn de aandachtspunten voor de toekomst? Er is een gevarieerd programma met workshops, discussies, informatiemarkt en plenaire presentaties door uiteenlopende sprekers uit het veld van zorg, wetenschap en beleid. Ook tijdens de lunch en borrel heeft u alle gelegenheid om ervaringen uit te wisselen en inspiratie op te doen. Mocht u graag naar dit congres willen gaan, dan kunt u zich bij ons aanmelden, de kaarten worden uitgereikt aan de eerste 50 partners die zich melden via m.splinter@amc.nl.

De 5^e ronde

Inmiddels ligt het plan voor lijn 1 nog steeds ter beoordeling bij de programmacommissie van het Nationaal Programma Ouderenzorg. Voor lijn 2 zijn de 8 netwerken en de CSO met elkaar in overleg om voor de zomer een samenwerkingsvoorstel te schrijven dat uiteindelijk zal gaan leiden tot een leidraad voor de zorg voor kwetsbare ouderen en gebruik zal maken van alle uitkomsten van de lopende experimenten.

EDA in Amsterdam

Op 11 en 12 november werd de jaarlijkse bijeenkomst van de European Delirium Association, de EDA 2010, een groot internationaal congres, georganiseerd in Amsterdam waar alle onderzoekers die zich bezighouden met onderzoek naar delirium vertegenwoordigd waren. De EDA 2011 zal in Umea in Zweden worden georganiseerd op 17 november.

Cursus POH-ers van start

Op 16 november 2010 ging de cursus voor de Praktijkondersteuner (POH) ouderenzorg van start. Deze cursus is in samenwerking met de Hogeschool InHolland en de Huisartsenkring Amsterdam opgezet. Doel is om de verpleegkundigen die deelnemen aan de Transmurale Zorgbrug en de FIT studie te ondersteunen bij het begeleiden van ouderen met complexe problematiek. De opleiding bestaat uit 3 modules, waarvan module 1 zich richt op de complexe ouderenzorg en de toepassing van de meetinstrumenten die in deze studies ontwikkeld zijn. In module 2 en 3 wordt ingegaan op de somatische, functionele, psychische en sociale problematiek van ouderen. Zowel vroegsignalering, preventie, screening, diagnostiek en interventie staan centraal. De cursus duurt een half jaar en omvat 10 dagen. De deelnemers zijn tot nu toe razend enthousiast.

www.effectieveouderenzorg.nl

Met de website www.effectieveouderenzorg.nl is er nu voor iedereen toegang tot nieuws, achtergronden en praktische uitwerkingen van ruim 20 veelvoorkomende problemen bij ouderen. De website is nog volop in ontwikkeling. Nu is de website vooral gericht op zorgprofessionals, maar in de toekomst moet de website net zo toegankelijk zijn voor de oudere zelf.

Voortgang FIT

In de regio Noord- Kennemerland is per november 2010 de FIT-studie (FunctieBehoud in Transitie) van start gegaan. Het doel van de FIT-studie is zorg en welzijn voor oudere mensen die thuis wonen te verbeteren. Van de 8250 deelnemende ouderen wordt allereerst de zorg- en welzijnsbehoefte in kaart gebracht. Vervolgens wordt samen met de oudere zelf en de POH-er een plan gemaakt om in deze behoefte te kunnen voorzien. De huisarts is hier nauw bij betrokken. In de regio Noord Kennemerland nemen thans negentien huisartsenpraktijken en dertien Praktijk Ondersteuners Huisarts (POH) deel aan deze studie. De huisartsen en POH-ers zijn erg enthousiast over de studie. Het aantal patiënten dat tot nu toe deelneemt aan de FIT-studie is erg hoog, ruim 85% tot 95% stuurt een reactie terug. In het voorjaar van 2011 zal de FIT-studie van start gaan in Amsterdam Noord en Amsterdam Zuid-Oost.

Team FIT HONK Alkmaar

Voortgang TZB

Sinds 1 oktober 2010 is de transmurale zorgbrug (TZB) echt van start gegaan in het AMC. Momenteel zijn er 60 patiënten die meedoen aan de studie. Per 1 april zal de TZB ook gaan starten in de regio Almere. Het Flevoziekenhuis en de Zorggroep Almere gaan het project daar opstarten. In het Flevoziekenhuis zal gestart worden op 1 afdeling inwendige geneeskunde. Bob van Deelen, klinisch geriater en Rianne van Dasler, verpleegkundige zullen op de afdeling de TZB gaan begeleiden. In Almere zal gewerkt gaan worden volgens een wijkgericht model, dat betekent dat er uit 4 wijkteams verpleegkundigen geschoold zullen gaan worden in de TZB-systematiek en de ouderen zullen vervolgen na ontslag.

Voortgang Passen en Meten

Het onderzoeksproject Passen en Meten loopt vertraging op vanwege o.a. reorganisaties bij het CIZ. In dit project wordt de passendheid van zorg- en ondersteuning onderzocht bij ouderen 6 maanden na ontslag uit het ziekenhuis. Er wordt bepaald of passende zorg- en ondersteuning te voorspellen is door het gebruikte instrument van indicatiestelling of de AMC Linear Disability Score (ALDS) voor fysiek functioneren. De ALDS is een in het AMC ontwikkelde korte vragenlijst, waarmee fysiek functioneren van o.a. ouderen gedetailleerd in kaart kan worden gebracht. Op dit moment wordt het projectplan aangepast voor het project per 1 mei van start gaat. Na de zomer zullen ook ouderen in het onderzoek worden geïncorporeerd.

Voortgang Oudere Migranten

Op 1 januari 2011 is het onderzoek voor oudere migranten gestart met als titel: 'De kwetsbare oudere van allochtone herkomst op de juiste weg naar voorzieningen voor zorg en welzijn: een probleemanalyse'.

De projectgroep die aan dit onderzoek werkt bestaat uit projectleider: Marie-Louise Essink-Bot, postdoc: Petra Jellema en junior onderzoeker: Doenja Rosenmöller (foto van links naar rechts).

Het onderzoek richt zich in eerste instantie op Marokkaanse, Turkse en Surinaamse ouderen. Ook zullen we mantelzorgers, aanbieders van zorg en welzijn, beleidsmakers en financiers interviewen. Aan

het eind van het onderzoek gaan we kijken naar mogelijke interventies zodat het aanbod van voorzieningen voor zorg en welzijn in de toekomst beter zal aansluiten bij de vraag van oudere migranten. Gedurende de gehele looptijd van het onderzoek zijn zowel oudere migranten als organisaties betrokken bij het onderzoek.

Mocht u interesse hebben om als oudere migrant of als organisatie betrokken bij oudere migranten deel te nemen aan het onderzoek, dan hopen we dat u contact met ons opneemt via het volgende email adres: M.L.Essink-Bot@amc.uva.nl. Ook vragen en/of suggesties zijn van harte welkom. Wij houden u op de hoogte!

Voortgang Zorg voor je ouders 3

Voor Zorgvoorjeouders.nl zijn de eerste focusgroepen inmiddels achter de rug. Deze zijn bedoeld om de werkingsmechanisme van de site scherp in beeld te krijgen. Zo blijkt dat Marokkaanse allochtone mantelzorgers soms zeer zwaar belast kunnen zijn. Waardevolle informatie en vooral steun is dan welkom. Vooral wanneer de aansluiting met de reguliere zorg zoek is.

Het Farmaceutisch Bureau Amsterdam is begonnen met het onderdeel 'Medicijngebruik bij Turken, Surinamers en Chinezen'. Marokko Media is gestart met de technische basis voor de nieuwe Zorgvoorjeouders-sites voor deze doelgroepen.

Belangstelling? Op zorgvoorjeouders.wordpress.com is een blog gelanceerd. Daar worden de primeurs gepubliceerd.

Voortgang ICOVE

Het ICOVE project was opgestart in september 2009. Hieronder een overzicht van de verrichte activiteiten die (bijna) zijn afgerond in dit project:

- Twee systematische reviews van alle verrichte studies in de literatuur omtrent de ACOVE klinische regels.
- Een methode genaamd LERM (Logical Elements Rule Method) voor het vertalen van klinische regels (de ACOVE regels) naar een computer model. Deze methode is vervolgens toegepast op de eerste lijn klinische regels in de GAZO huisartsencentra alsook de huisartsenpraktijken aangesloten bij het NIVEL.
- Een studie die de effectiviteit aantoont van een ICT systeem dat het schrijven van ontslag brieven van (oudere) patiënten op de intensive care ondersteunt.

- Het ontwerpen van een vragenlijst voor het prioriteren van het belang van medicatiegerelateerde klinische regels.
- Het analyseren van het proces rondom vallende ouderen in de eerste en twee lijn en het aangeven hoe dit proces verbeterd kan worden door ICT.
- Een kwantitatieve analyse van variaties over de tijd en provincies in Nederland in het voorschrijven van gastroprotectie bij gelijktijdig gebruik van NSAID medicaties bij oudere patiënten.

- in het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) te evalueren. Cross-culturele aanpassing van de MDS was noodzakelijk, omdat zonder deze de effecten van het NPO bij 10% van de ouderen in Nederland niet kunnen worden gemeten. Hierbij is rekening gehouden met:
- Culturele verschillen in interpretatie van concepten in de vragenlijsten.
 - Het lage opleidingsniveau.
 - De (daarmee deels samenhangende) taalbarrière. Meer dan 60% van de ouderen van Turkse en Marokkaanse herkomst spreekt onvoldoende Nederlands om zich zelfstandig te kunnen redden in de Nederlandse voorzieningen voor zorg en welzijn.
 - Mogelijke problemen met de moeilijkheidsgraad van bepaalde vraagvormen (bijv. stellingen) en responsopties (bijv. semantische differentiaal).

Voortgang Eigen Krachtwijzer Almere

Van zorg naar welzijn vanuit de eigen kracht van de kwetsbare ouderen en hun omgeving.

Dit implementatieproject in samenwerking met de gemeente Almere is eind vorig jaar van start gegaan. In Almere is een digitale vragenlijst, de EigenKrachtWijzer, ontwikkeld die alle welzijn en zorgthema's waarmee o.a. ouderen worden geconfronteerd, behandelt. De EigenKrachtWijzer biedt inzicht in de mogelijkheden van ouderen zelf om hulpbronnen te activeren ter verhoging van de kwaliteit van leven. De eigen kracht van de oudere en zijn of haar omgeving is daarbij het uitgangspunt. Het is de bedoeling de EigenKrachtWijzer te koppelen aan de werkprocessen van ketenpartners om bijvoorbeeld de indicatiestelling te vereenvoudigen.

www.eigenkrachtwijzeralmere.nl

In samenwerking met onderzoekers van het AMC wordt er onderzoek gedaan naar de gebruiksvriendelijkheid en effectiviteit van de EigenKrachtWijzer voor ouderen met meervoudige problematiek. Komen ouderen door het gebruik van dit instrument tot andere oplossingen, meer uitgaande van eigen kracht en de kracht van de omgeving? Welk effect heeft het invullen van de EigenKrachtWijzer op de kwaliteit van leven van deze ouderen? Binnen enkele weken zullen ouderen in Almere worden benaderd om deel te nemen aan het onderzoek.

Vertaling MDS

Oktober 2010 is het project 'Crossculturele aanpassing van de Minimale Dat Set' afgerond. De Minimale Dataset (MDS) is een onderzoeksinstrument om de effecten van de projecten

Voor de adaptatie van de MDS voor toepassing onder oudere migranten van Turkse, Surinaamse (Hindi en Sranantongo) en Marokkaanse (Marokkaans-Arabisch, Berbers) herkomst is de vragenlijst heen en terug vertaald. De versie die daaruit resulteerde is kwalitatief getest in de doelgroep.

De 5 aangepaste versies van de MDS zijn nu beschikbaar voor grootschalige toepassing onder oudere migranten.

Projectgroep

Dr. Marie-Louise Essink-Bot (projectleider) afd. Sociale Geneeskunde, AMC
 Dr. Sophia de Rooij netwerkcoördinator KOZ, AMC
 Dr. Marcel Dijkgraaf, Clinical Research Unit, AMC
 Dr. Fatima El Fakiri, GGD Amsterdam
 Drs. Özgül Uysal, psycholoog (uitvoerder) onderzoeker afd. Geriatrie, AMC

Symbol in de media!

Het AMC, het Slotervaartziekenhuis en de Universiteit van Amsterdam ontwikkelden samen een geheugentest waarmee dementie ook bij oudere migranten kan worden vastgesteld. Deze test wordt verder ontwikkeld in het SYMBOL-onderzoek. Hiervoor worden ongeveer 3000 ouderen onderzocht, die via huisartspraktijken in de vier grote steden benaderd worden. De test is af te nemen bij Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Nederlandse ouderen.

De projectgroep die aan dit onderzoek werkt bestaat o.a. uit projectleiders: Özgül Uysal, Juliette Parlevliet en Sophia de Rooij (AMC), Ben Schmand (UvA) en Jos van Campen en Mirjam Goudsmit (Slotervaartziekenhuis).

Op 30 november 2010 was Juliette Parlevliet uitgenodigd als gastspreker bij Goedemorgen Nederland op *Radio 1*.

Naar aanleiding hiervan is er veel aandacht gekomen voor dit onderzoek dat onder ouderen migranten plaatsvindt. Sophia de Rooij heeft telefonisch een

interview gegeven voor *het Parool* (1 december 2010). Özgül Uysal werd uitgenodigd voor een televisieprogramma op Ned.1, genaamd 'Zo: Raymann' (12 december 2010), waarbij ze heeft verteld over de dementiescreeningstest die ook toegepast kan worden bij oudere migranten.

Özgül Uysal

Nieuws van de partners

De PCOB in Diemen heeft recent het 1000^e certificaat voor de computervaardigheidskursus uitgereikt.

In het BovenIJ ziekenhuis in Amsterdam-Noord begint mevrouw Foca Doorenspleet per 1 april als klinisch geriater.

KOZ inhoudelijk bureau:

dr. Sophia de Rooij, netwerkcoördinator
drs. Elly Bokma, projectmanager
dr. Erja Portegijs, epidemioloog
Marlien Splinter, management assistent

Academisch Medisch Centrum
KOZ/Afdeling Ouderengeneeskunde
Meibergdreef 9, F4-218, 1105 AZ Amsterdam
Tel: 020-5665991
Fax: 020-5669325
E-mail: koz@amc.nl
Internet: www.kozamc.nl